

KRISTINA RAJANDO

Huvi erinevate, ajas ununenud pärandtehnikate vastu, viis mind 2000.a traditsioonilise koduse nahatöötlemiseni. Tasakaalustatud looduskasutuse taaselustamine, loodussõbralik põllumajandus ning traditsioonidel põhinev käsitöö - need ja veel mitmed küsimused/tegevused vajasid vastuseid ja lahendusi. 2005. a kaitsesin TLÜ juures magistritöö, mis koondas uurimust traditsioonilise koduse nahatöötlemise hetkeseisust, meetoditest ning mille raames töötasin välja selle tegevuse taaselustamiseks õppekorralduse („Toornaha kodusel teel töötlemist käsitlevate välikursuste õppematerjal ja korraldus“).

2007.aastal avaldasime koostöös mõttekaaslase Mari Viigiga välja raamatu „Lihtne pärimus“. Raamatus tutvustame Eesti rahvakultuuri vähetuntud objekte, käsitöövõtteid ja tehnoloogiaid.

2009. aastal võtsin vastu TÜ VKA rahvusliku käsitöö osakonna juhataja Ave Matsin ettepaneku luua rahvusliku tekstiilitöö eriala juurde spetsialiseerimismoodul „Traditsioonilise nahatöö“. Seadsime eesmärgiks tingimuste loomise nahatöötlemise alaste rahvatraditsioonide säilimiseks ja edasiarendamiseks Eestis. Juba 2010.aastal alustasid sellel õppekaval õppetegevust 8 üliõpilast, 2023.aastal on õpingute lõpusirgel juba VI lend.

Traditsioonilise nahatöö meetodeid, töövahendeid ja tulemilaiust tutvustasin 2009.aastal oma isikunäitusel „Läks nahka“ Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu galeriis Pikk 22.

2015. aastal paluti mind kureerima Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit aastateemat „Loomast loodud“, mille raames toimus mitmeid seminare, ilmus trükiseid ja avati näitusi.

2019 korraldasime koostöös TÜ VKA pärandtehnoloogiate õppesuuna juhi Ave Matsiniga TÜ VKA pärandtehnoloogia konverentsi „Oma Nahk“, kus tutvustasime käesolevat olukorda ja otsisime lahendusi lähitulevikuks.

Aastast 2021 kuulun töögruppi, mis töötab välja märki „OMA“. Märk tähistab Eesti loodusest pärit eetilisel kogutud ja töödeldud materjali. Märki eesmärgiks on toetada kohalike loodusmaterjalide väärimise kaudu kestlikku eluviisi ning suunata tarbijaid nende tarbimisvalikutel toetama kohalikku loodust, pärandit ja meistreid.

Minu õpetajaameti esimene pool möödus Vormsi saarel kohalikus põhikoolis õpetamise kõrvalt vormsirootsi traditsioone ning käsitööd uurides ja neid taas au sisse seades. Alates 2001.a õpetan Tallinna Rocca al Mare Koolis nii poisse kui tüdrukuid 1.-12. klassini. 2010. aastast tegutsen TÜ VKA traditsioonilise nahatöö erialamooduli sisulise juhi ja õppejõuna.

KOOLITUSED:

Hea on töötada materjaliga, mille lugu tead ja veelgi parem, mille valmimise protsessi oled saanud ise juhtida...

TRADITSIOONILINE NAHATÖÖ 1 päev

Koolituspäev koosneb teoreetilisest loenguosast ja praktilisest tegevusest.

Tutvume traditsioonilise nahatööga (töötlemise ja kasutamise ajalugu, töövahendid) ning kaasaegsete meetodite, töövahendite ja küsimustega.

Õpime lihtsaid endis-ja kaasaegseid meetodeid ja töövõtteid nahast eseme valmistamiseks ja hoolduseks.

Valmistame mitmed väikeesemed.

Koolitus sobib huviringi juhendajale ja käsitööõpetajale, kes soovivad tutvustada materjali ka õpilastele.

Nahk ja eritöövahendid koolitaja poolt. Osaleja võtab kaasa põhitöövahendid (käärid, joonlaud, pliats, nõel-niit jms), mille täpsustame koolituse ettevalmistuse käigus.

TRADITSIOONILINE NAHATÖÖ 2 päeva

Koolitus koosneb teoreetilisest loenguosast ja praktilisest tegevusest.

Tutvume nahaga seotud traditsioonide, töötlemise ja kasutamise ajalooga, uurime tegevuse etappe nahast valmis esemeni.

Valik nr 1. Praktilise tegevusena valmistame ajaloolisel eeskujul kuumvahameetodiga väikese pudeli või noatupe, kurrutame vormsipäraselt ja katsetame mitmeid töövõtteid.

Valik nr 2. Praktilise tegevusena võtame ette kalanahkade parkimise. Puhastame, peseme, segame parksegu. Olukorras, kus parkimine ei mahu kahele päevale, jääb osa tegevustest kodus lõpetada. Kõik juhised iseseisvaks lõpetamiseks räägime põhjalikult eelnevalt läbi.

Nahk ja eritöövahendid koolitaja poolt. Osaleja võtab kaasa põhitöövahendid (käärid, joonlaud, pliats, nõel-niit jms), mille täpsustame koolituse ettevalmistuse käigus.